

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak

Hatszor használt gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Voigler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest Haasensteint és Voigler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitár 6. sz.

Nyiltéri czikkok

gármond sora után 26 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEB CÍKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

hatodik évfolyam negyedik évfolymára.

A „Klet” előfizetési ára:

Egész évi . . . 16 frt.
Félévre . . . 8 frt.
Negyedévre . . . 4 „
Egy hónapra . . . 1 frt 50 kr.
Eyes szám ára 7 kr.

A megindulások legcélszerűbben postai utalvánnyal alólított könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolczegyszerre beküldött előfizetés után tisztelt példánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Klet” kiadója.

Kolozvár, 1876. sept. 15.

(B—). Részünkről a keleti háboru kezdete óta sőt már a berlini conferentia alkalmával meg voltunk győződve arról, hogy az észak hatalmasságok, ha ki is mondják és meg is tartják a semlegességet, ez árt el lesz érve annyi, hogy a háboru egyelőre legalább nem ől nagyobb dimenziókra de a főzöl t. i. a keleti kérdés megoldása és Európa békéjének lehető szilárd alapokra leendő fektetése nem lesz érve, akár a törökök győzzenek, akár a szebek.

Oroszszágnak a háboru alatti magatartása általában nem volt bizalom ébresztő, a midőn a panslavisticus törekvéseket Pétervárott a helyett hogy rosszalták volna, inkább melegezték, sőt részben rokonszenvvel fogadták.

Fokozta aggodalmunkat a semlegesség oly módon való gyakorlata, a mily módon az orosz iszról értelmezte, a midőn láttuk, hogy milliók gyűjtették a háboru folytatásán s bár az orosz hadsereg nem vonul a trök haderő ellen, azonban csaknem nyilvánosan és tömegesen lépnek szerb szolgálatba nem csak magános orosz alattvalók, hanem katonatisztek is.

Mostpedig, a midőn a mediatio sze-

repét vállalták el az európai államok, Oroszország a mint látszik, közvetítői hivatalát arra szeretné felhasználni, hogy kénye kedve szerinti békepontokat erőszakoljon a győztes fél nyakára, nem pedig csak arra, hogy a vitás kérdéseket békés uton igyekezze kiegyenlíteni.

Eleitől fogva tehát méltán lehetett aggódni, hogy ha a törökök győznek, orosz részről elfogadhatlan békepontok fognak ajánlatba hozatni, melyeket ha a porta elfogadna, a pezerkedő s általa már levert szerbek előtt hunyászkodna meg s a mi több, jövőre is lehetővé tenné, hogy a jelenlegihez hasonló méltatlan megármadásoknak legyen kitéve a török birodalom.

Ha pedig a szerbek győztek volna, méltán lehetett volna attól tartani, hogy egy déli szláv birodalom alapja azonnal le fog tétetni, míg másfelől Románia, Görögország és Konstantinápoly felé Oroszország terjesztette volna ki protectori karját.

Miután fennebb jelzett aggodalmainkat kisebb-nagyobb mértékben igazolták az események, igen természetes, hogy a mediatiohoz sem köitünk valami vérmes reményeket, mert a panslavisticus törekvéseket legyeztetni nemcsak Törökországnak van érdeke ellen, hanem az egész civilisált Európának s nem hisszük, hogy létezne állam, mely hajlandó volna a sok áldozatokkal megszerzett polgári szabadságát feláldozva a panslavismust emelni uralkodó hatalmá.

Minden attól függ, ha vajjon elég erősnek érzi-e magát Oroszország s különösen ha bizik-e abban, hogy maga körül gyűjtheti valamennyi szláv törzs van Európában? Ha ebben bizik, kétségen kívül megkísérli mennél inkább éreztetni Európával a kancsuka-hatalmat.

Mi nem óhajtuk a háborut s azt hisszük, hogy ha panslavisticus törekvéseivel izolálva fogja találni magát Oroszország s ha a diplomatia ezt határozottan ki is mondja, akkor még ma is lehetséges egy, az európai érdekeknek megfelelő kiegyenlítés a vitás kérdéseknek a nélkül, hogy egész Európa kénytelen legyen kardot rántani.

Azok, kik a török birodalom megcsontításával akarják az ezen birodalomban élő keresztények sorsát javítani, csalódnak, hogy a humanizmusnak tesznek szolgálatot, mert ez újabb vérontásra vezetne, mely esetleg az absolutismus, panslavismus és soldatesca uralmát alapítaná meg jó időre Európában, a mikor aztán,

talán az egy Angliát kivéve, hire-pora sem lenne a polgári szabadságnak.

Ébren legyenek tehát az illetők, „ne quid respublica detrimenti capiat.”

— **Belgrádban** székelt főconsulunk jelentése szerint — mint a hivatalos lap mai száma közli — a szerb kormány által kezdetben 3 hónapra engedélyezett moratorium egy újabb rendelet által a háboru tartamáig kiterjesztett.

A háboru.

A porta föltételeit szellőzteti a „K. Ztg.” bécsi levele s ezeket mondja: A mi Milánának a tróntól való megfosztását illeti, nem lehet kétség benne, hogy a fejedelem megérdemelné sorsát, — de kérdés, hogy helyesen cselekszik-e és helyesen fogja-e föl a porta saját érdekeit, midőn ezen követeléshez ragaszkodik?

Egy új fejedelemválasztás alkalmával vagy megválasztják a szerbek Milánt, vagy nem. Ha megválasztják, ezt mindenesetre külfelfolyásnak fogja köszönhetni Milán és akkor a porta éppen nem nyert benne hűségesebb vazallust. De sokkal valószínűbb, hogy Montenegró fejedelem fogja megválasztani, — ez ideálja a délszlávoknak. Nikita pedig sokkal merészebb, határozottabb és férfiasabb ember mint Milán, harcziás, vakmerő, nyakas és vállalkozó; a persónálunio után csakhamar következnek a realunio Szerbia és Montenegró között? Valjon akarhatja-e ezt a porta, megfelelő-e ez a török érdekek?

Éppen úgy joga volna a portának kivívott győzelmei után a megszálláshoz, de itt is újból az a kérdés merül föl: igazi érdeke-e ez Törökországnak? Egyik államnak a másik területén gyakorolt megszállási joga korántsem biztosítja a békét és nyugalmat, sőt conflictusoknak képezi állandó kufforrását. — A történet bizonyítja ezt. Az sem áll török érdekekben, hogy a porta túl tegye magát a párisi szerződésen; vannak hatalmak, melyeknek szembe szálka az a szerződés és éppen nem táncosos, hogy Törökország legyen az uttóró ama szerződés megsemmisítésére.

Denique kisl, hogy a portára semmiféle feltétel nem üdvös és legjobb, ha fölszedi Alexandert és Deligrádnál a sátorfát s szépen engedelmet kérve alkalmatlanságáért, haza sompolyog az ozmán sereg.

Konstantinápolyból írják a „Pol. Cor”-nek, hogy a békeföltételek, melyekkel a porta előállott, éppen nem visszavonhatlanok. Azért követel sokat, hogy legyen miből enged-

ni. Egyébiránt a török államférfiak nem csinálnak titkot abból, hogy számítnak követeléseikben Anglia támogatására, mert ha Anglia fen akarja tartani a békét ázsiai birtokaikban mohamedán alattvalóinál, okvetlen Törökország pártjára kell, hogy álljon. — Anglia azt is tudja jól, hogy indiai mohamedánjai nagy figyelemmel kísérik azon magatartást, melyet Anglia Törökország irányában tanusít.

A porta, mint már tudva van, két keresztényen bízott küldött Bulgáriába a sokat hánytorgatott kegyetlenségek megvizsgálására. A biztosok neve: Blacque bey és Jovantso effendi.

Ezek betérjesszítették jelentésüket a portához s abból kitűnik, hogy a bolgároknak éppen nincs okuk és joguk panaszkodni a törökök kegyetlenségeiről, mert maguk tultettek még a cserkeszeket és basibozukokon is. Csak egy adatot veszünk ki a jelentésből: a bolgárok a lázadás tartama alatt 49 falut 11,543 házzal hamvasztottak el. Hogy minő kegyetlenségeket mivelték főleg a nők és gyermekek irányában, az irtózat nem engedi leírni.

Táviratok.

Konstantinápoly, szept. 13. A kabinet egyenetlensége miatt részleges kormányváltásra van kilátás. A szultán a czár üdvözlésére Livadiába küldöttséget küldött.

Páris, szept. 13. A francia és az angol kormányok helyeslik a portának a felajánlott fegyverszünetbe a békepreliminárók megkötése nélkül bele nem egyezését, sőt éppen ezen visszautasításban biztos zálogát látják a békének a Balkán félszigeten mielőbb leendő beálltára nézve. Ezen kabinetek azon nézetet vannak, hogy a panszláv comiték az ügyet csak azért akarják elhalasztani, hogy a fegyverszünetet a szerb hadsereg hégzagainak kipótlására használják fel, az utóbbit orosz hadtestté változtathassák át s a fegyverszünet lejárta után a háborut új erővel kezdhessék meg. Más kabinetek is, melyek a panszláv mozgalmak által nyugtalanítottak, szintén hasonló nézetben vannak.

Paskany, szept. 13. Péntek óta itt több mint 300 orosz ment át. Holnap az Odesa-Jassy-i vasutvonalon egyenyes összeköttetése helyre lesz állítva. A szállítmányok ezentulnagyon fogynak lenni, annál is inkább, mert felkérésre Odessából orosz katonák számára Bukurestig az utazó díjak, úgy, mint a munkásoké, felénnyire le lesz szállítva. A czár névnapján Jassyban a metropolita a főgyházban

— Nagysád bizonyul kitalálta, hogy mi okon beszéltem el én mindezeket. Blumenthalnál éppen egy rózsát tartott kezében, melyet a derekát övedző szalaghoz erősített. Megjegyzésemet hallva, hirtelen fellépintott s élénken válaszolt: — Bizza csak reám: barátja igen érdekel!

Meg kellett elégednem e felelettel. Másnap kezdt megvárni nemes buzgalmamat, s több ízben kérdeztem magamban, ha valjon e gondviselés, mely nyugodtan tűzte a fehér rózsát öve mellé, nem nagyon is emberi módon fog eljárni.

Este a győgytremben hasztalan kerestem szememmel Pickeringet, s ebből láttam hogy bizalmas közléseim még nem bírták reá Blumenthal asszonyt, imádója látogatásainak végét szakítani. Nagy szomorúságomra csak nagyon későn tudtam vele találkozni, mert szerettem volna mentől előbb tudatni vele, hogy minemű szolgálatot tettem neki. A mint Jenővel találkoztam, azonnal karon fogott, s a kert felé vont maga után; sokkal izgatottabb volt, hogy sem engem hagyott volna előbb szóhoz jutni.

— Elvágta az utat magam előtt! kiáltott fel a mint magunkra voltunk. Bevalottam neki mindent. Elmondtam, hogy kinszenvedés reám nézve várni azon hasztalan ügy alatt, mintha ezentul kevésbé fogná őt szeretni, hogy eddigi életem úgy tűnik fel előttem, mint egy csunya álom, és hogy egyetlen szó elég töle engem. . .

(Folyt. köv.)

nagy misét tartott, melyen az orosz konzul, a praefect és közel száz orosz tiszt volt jelen.

Lemberg, szept. 13. A „Gazeta Narodová”-nak Varsóból írják: hogy a czár az ott megtartott katonai hadgyakorlatok alkalmával, a hadcsapatok, főképp pedig a lovasság magatartása iránti elégedetlenséget nyíltan kifejezte volna; továbbá, hogy az orosz kormány a Visztula jobb partján Moludnától Beblinaiig felállítandó erődítési építkezésekre 20 millió rubelt rendelt volna. E munkákat több évig fog tartani. Számos idegen országbeli tiszték holnap a Grodekeri hadgyakorlatokról a főhadiszállásra mennek.

Ragu sa, szept. 13. A montenegróiak megkísérlették Mouktár basát megtámadni, azonban rövid küzdelem után Cuceba visszavonulni kényszerítették. A menekülők száma az osztrák területen mindinkább szaporodik.

Widdin, szept. 13. A török főhadiszállás és Nis közt még mindig nincs távirai összeköttetés. A török csapatok egy része még mindig a Morava jobb partján áll, Glagovica és Prugovica között, azonban lövegek nélkül. Ali Saib 10-én egészen Vitkovázig, más oldalról pedig Djanisig hatolt elő, Vitkováczt megszállotta.

Czettinje, szept. 12. Tegnapelőtt Dervis pasa Velyebredo hegymagaslátán kelt át s táborát Spuz és Velyebredo közt állította fel; nagyszámu montenegrói csapatoknak két irányból való közeledése folytán a török sereg tegnap napkelte előtt elhagyta posztját s Podgoricza és Spuz felé visszavonult. Dervis pasa a sereg zömével Spuzban áll, a sereg többi része pedig Dsemil pasa vezérlete alatt Podgoriczában foglalt állást. Tegnap este óta az eső folytonosan szakad, minek következtében a Morava vize magásra emelkedett.

London, szept. 13. Granville egy levélben a törökellenes agitatók folytatása mellett nyilatkozik, hogy a kormány erősebb politikát kövessen; reményli, miszerint a miniszterium mindenekelőtt az európai egyetértés helyreállítására fog törekedni, mert, ha ez nem sikerülne, a keleti kérdés nehézségei csak szaporíthatnak.

Magyar lapok szemléje.

A „Pesti Napló” a municipális önkormányzat barátait figyelmezteti, hogy oly férfiakat válasszanak be a közigazgatási bizottságokba, a kik képesek s készek is folytonos részt venni a bizottságok működésében. Legyenek rajta, hogy az ugynevezett nemzetiségi meggyekben se válhassék a közigazgatási bizottság oly testületté, melynek tendenciái az ál-

Emlékbeszéd

Széki id. gr. Teleki Domokos felett tartotta Szász Domokos Kolozsvárt 1876. szept. 10-én.

(Vége.)

Atyámfi! Midőn egy méltóságos hullámmal hűmpölygő folyamot látunk, fűrkésző tekintetünk önkénytelenül fordul ama forrás felé, melyből a természetnek e gazdag áldása szétárad. Hát, midőn gr. Teleki Domokos életének folyamát már vizsgáljuk, hogyan levezethetnénk meg arról a forrásról, melyből annyi érényekben oly gazdag élete eredtet vette? És e forrást hol találhatnók fel másutt, mint a honnan árad életéhez minden édes, minden jó, minden boldogító: a szülői hajlékban, az anyai szívben? Hadd emlékezzünk meg arról is! Gr. Teleki Domokos elvezette édes atyját s neveltetésének egész gondja az anyára maradt. És ez anya, özv. gr. Teleki Józsefné, nem csak ahálás utódok emlékeztetésében él; föl van jegyezve a történelem lapján is hogy egyike vala honában a legtiszteltelebb, legmagasztosabb nő jellemek közül, ki nem gyámánjaiban, hanem — mint a Gracibusok anyja — gyermekeiben büszkélkedett leginkább s élete legfőbb feladatának, nőiesége legszebb ékességének azt tartotta, hogy azokból a sző nemesebb értelműben, embereket neveljen. És gr. Teleki Domokos kiválóan illenek egy költő-íróknak eme szép szavai: „a mi fénylőt, nyugtatót, magasztaltat a gyermekkorból áthoztunk; minden kincstinket, mely nem veszett oda az élet hajótöréseiben s magunkban minden jobbat,

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Pickering Jenő

első szerelme.

Angol beszély.

Írta:

JAMES HENRIK.

Egy bölcsekedő nő.

II.

(Folytatás.)

Egyrejtély megfajtására törekedtem s bevaltam őrizalmam miatt, azáltal lettem megbüntetve, hogy szokott éles belátásom hajótörést szenvedett. A szép hölgy oly kecsesen, oly elbájolóan érezt ki hanyag tartásában, oly őszinte érdekléssel figyelt szavaimra, hogy rövid félóra eltelt után legkevésbé sem haboztam volna, Pickeringgel együtt „csodálatra méltó” nőnek ismételni őt. E körében töltött félóra nem is sretet visszagondolni. Az eredmény az lett, hogy később be kelle magamnak valanom, miszerint oly egyén is képes elbájolni az embert, ki szívét képzelőtehetségével képes helyecseíteni. Nyíltan bevallotta, hogy mindarról, mi barátom felől tudok, szerénssé, ha elmondam; ki is kérdezett családjá, előélete, jelleme föl. Mi sem természetesebb ennél, egy

özvegy részéről, kinek szerelmi nyilatkozatot tettem.

Oly tartózkodó érdekltséggel, Pickeringre nézve oly hízgelő kifejezésekkel kérdezősködött, hogy inkább tán hazudni is lett volna kedvem, mint hogy ne hízgelőleg nyilatkozzam felőle.

— Különb, szóltam végre, nagysádnak jobban kell őt ismernie nálam, mert mielőtt most viszontláttam volna Homburgban egykori barátomat, gyermekkorom óta nem találkoztunk volt egymással.

— Ez úgy van, hanem azért tudom, hogy ő bizalmasan elmond önnek mindent, felett a hölgy. Irányomban is nagyon nyíltak mutatkozik s mégis női érzésem mondja, hogy valamit rejtetget előlem. Nekem hála az égnek, több rendbeli barátságos viszonyom volt már az életben, különböző egyékekkel, s elmondhatom, hogy egy sem érdekelt jobban, mint e mostani; s éppen ezért reám nézve kétségbeesztő, hogy nem birom ifjú barátom teljes bizalmát: Azt sejttem, hogy valamely titkos bánat emészti őt. Szegény fejem! bár csak tudhatná, mennyire ragaszkodom hozzá, s mennyire óhajtom boldogságát!

E nyilatkozat, mely annyira őnzéstelennek látszott, miután nem az érdeklethez, hanem egy harmadik személyhez voltak intézve, azon reményt költötte fel bennem, hogy a gondviselés szerepét adhatom Blumenthal asszony kezébe. A titok, melyet az illetőnek eddigelő nem volt még bátorsága bevallani, a Vernor kisasszonnyal való házassági terv volt. A fiatal leány szelid, jó indulatú, kifejező arca feltűnt nekem, s féltem, nehogy Pickering övéinél rosszabb kezekbe jusson. A Blumenthalné szavai feljogosítottak azt hinni, hogy

lam magyarságának érdekeibe átkösznek, s ne legyenek a választásoknál a bekelezett városok irányában szűkebbek. Jó választások mellett a közigazgatási bizottság a megyékben hasznos szolgáltatásokat tehet úgy az önkormányzat, mint általában a közigazgatás ügyének. A városok municipiumokban tartódnak, nem leendő szétválasztott fészélynyál a fejlődésében elfojtott önkormányzati tevékenység romjai fölött!

A „Hon” a lap keretén kívülnek találja, annak megítélését, hogy a statisztikai nagy öslénytan kongresszus tanácskozásai vagy határozatai mennyiben mozdíták elő az illető tudományokat; de az a tény, hogy a célra a világ tudósai nálunk gyűlekeztek össze, és ezek szempontjából is ósmerni tanulak hazánkat, a politikán előtt magában is fontos, mert tényezőket fog az szerepeltetni úgy az ország kulturai megítélésében, mint előhaladásában. És ez, a politika legbiztosabb alapja korunkban.

A „Nemzeti Hírlap” azt hiszi, hogy a felsége erdélyi utja politikai fontosságot nyert egyfelől azon nyilatkozatok által, melyeket a király a küldöttségek előtt tett, másfelől a romániai tisztelgése által. A szavak, melyeket a király Kolozsvár és M.-Vásárhely küldöttségeihez intézett, nem bírnak politikai színezettel. Azok sem, melyeket a király a cath. papsággal intézett. De már politikai fontossággal bírnak a szavak, melyeket a király a Váncsa, Román Miron, Wächter főispán, s Teutsch superintendens által vezetett küldöttségeknek mondott. A nyilatkozatok fontosságát még növelte a román fejedelem küldöttsége, mely eljött öt irányadó emberei át kezdik látni, hogy honnan várhatnak veszeltyt s honnan jótéteményt és a szlávágnak őket először eltemető árja ellen Magyarországon keresnek támaszt és barátot.

Az „Ellenőr” azon véleményben van, hogy a király a N.-Szebenben adott nyilatkozatokban nemcsak szolt Erdélyhez, hanem bíralt, itélt, figyelmeztetett, s még intett is komolyan, szigorúan. Az adott válaszok különböző voltában nyer ez bár rejtett, de nagyon is érthető kifejezés. Akarom, hogy Magyarország, magyar ország legyen, és legyen állam, egységes, szerkesztő élő s éltező, nem pedig provinciákra tagolt holtalem. Új megyék, szászok vagy bármifélek legyenek, ez államba éljének belé magukat: legyenek a család munkás tagjai, fontos láncszemek az ország tvtatóságai közt, így éltek meg és éltek. Ezt mondta a király Brassó és Szeben megyéknek, s ha oly igazán hiteket a királyhoz, a mint hinni jól esik: lehetetlen meg nem érteniök, hogy a király és a haza akarata egy, s az egygyőfört akarat azt rendeli: itt országnak is egynek kell lenni, egy foggal, egy igazsággal.

A szegedi országos kiállítás, különös tekintettel az erdélyi részekre.

XII.*)

A szegedi kiállításnak egyetlen osztálya, a borok csoportja volt az, hol az erdélyi részek méltóképpen voltak képviselve. Az erdélyi pinceszegelyetek előlőrső bátorasága borainkkal nyíltan fellépni a világpiacra, s ez

*) Tárgyhalmoz miatt késett.

szelidebbet, nemesebbet az edes anyának köszönhetjük... így megy ez mind a siriglan. Az ember jobb fele a gyöngéd, házias érzelmek, kegyelet és vallásosság a szíven: az edes anya gondja, mezeje, része és ujjainak munkája.

„Kegelet és vallásosság a szíven” e szavakra kiváló sulyt fektetnek gr. Teleki ravatala fölött, mert a legdrágább örökség, melyet anyjáról nyert s melyet életének minden változásai között, szent talizmán gyanánt mindvégig megőrzött: kegyeletes érzelme, vallásossága volt. Mintha most is előttem állana tisztas alakja, az élet sulyától megtörve, a sir felé hajolva, mintha most is látnám szelid arculatját, a legnagyobb szenvedések között is a békesség türeksége, a vallásos hitnek sugaraitól körül ragyogva!

Különb, századok óta, az egész Teleki családnak ez egy közösen jellemző, szép vonása. A fejedelmek házáól kezdve sem ritka főúri családok közé tartozott, melyeknek tagjait semmiféle kitüntetés, magas rang, hivatal csábító varázsa, semmiféle muló, földi érdek öseinek hitéről, a protestáns hitről el nem tántorított! E család kebeléből nagy és diszes sora kelt ki ama bajnokoknak, kik a tudomány és irodalom mezején, a nyilvánosság küzdőmezején, a törvényhozás termeiben, föl a trónnak számolyáig, bátran verelmére keltek a protestantizmus anniszor eltiprott, üldözött igazságának. Gr. Teleki a bajnokok sorában a legelső közé tartozott s alig ha tévedek, midőn titkát annak a hatásnak, melyet a közélet terén gyakorolt mint szónok, író, hazafi és ember, vallásos kedélyében, protestáns szellemében vélel föltálatni.

De nehogy félreértsétek szavaimat. Tisztelettel hajlok én meg a vallásos hitnek minden formái előtt s meg vagyok győződve, hogy

által az erdélyi borokban ismét egy addig alig ismert kincset fedezte fel nemcsak a külföld, hanem emmagunk is. Az életrevaló kezdeményezés folytán bátoraságot vetek magunknak a többi erdélyi termelők is, és azóta nincs kiállítás, hol jelentékeny helyet ne foglalának el boraink, de nem is volt kiállítás, honnan ne tértek volna diadallal vissza.

Szegeden, mint már előbb említők, az erdélyi pinceszegelyet volt legnagyobb borkiállítás, habár megvartuk volna töle, hogy külső megjelenésével is parancsolt volna magának tekintélyt a sok igénytelen borkereskedő felett.

Elsők voltak az erdélyi kiállítások között a küküllőmegyei gazdasági-egylet, mintegy 200 üveg különböző borral. Br. Apór Károly 1872. és 1873-iki tófalvi rizlingjével, 1873-iki bacza-madarasi tramin- és 1869-iki szinborával. (A rizlingből a báró ur évenként 150—200 hectolitert, termelést s jelenlegi készlete 300 hectoliter, az utóbbiakból évi termelése 200 hectol. készlet 500 hectol.) Br. Kemény György Lándorról 3 üveg 1872-iki asztali bort, 3 üveg 1874 évi rizlinget, 3 üveg 1866 évi sombort, 3 üveg 1875 évi leányka bort, 3 üveg „anyám teje”-bort állított ki. A kimutatás szerint, a báró urnak a somborból 40 akó, a leánykából 20, az „anyám teje”-ből 60 akó készlete van. Genrendy István Sörényfalváról 60 üveg bort küldött, melyből évi termelése 1200 akó és készlete 400 akó. Borai mellé kiállította — igen helyesen — balázstoki „Bogyes” nevű, 40 holdra terjedő új szőlőjének tervrajzát is, melynek a borászok közül sok nézője akad.

Boraink között a küküllőmentől volt legnagyobb mérvben képviselve; ott láttuk Pócsa József alispán, Kispál Sándor, Bethlen Camilló, Földvári Kata küküllőmenti borait és Horváth Dénes székelyhidi bakatorját. Ott láttuk továbbá Gombos László tordai üvegárus vegyes borát, rajnai rizlingjét, welschrlingjét, krakói muskotályját, Szabó Sámuel borait, Rödiger Samu rutlanderjét, Lengyel Ádám rizlingjét, dr. Wolff mézesmáliját, mint a torda-aranyosi gazdasági-egylet küldeményeit.

Továbbá Gröfnár Katalin, Jikelli József, Ekkert Lajos, Schenker György, Jikelli Károly boraikat Nagy-Szebenből. Örömlőnkre szolgált, hogy a fennebb elsoroltak mindnyájan különös kitüntetés mellett emlékérmeket nyertek. A szesz-főlék között ismét a szászok veszik át a vezérserepet. Lenhard János liqueurgyáros Segesvárról egy szép gulást állított ki gyártmányából. Állítólag évenként 15 ezer liter liqueur termel. Benkő Lajos és társa K.-Vásárhelyről szintén szeszest italokat állított ki, s Lenharddal együtt készítményeikért érdemérmét nyert, valamint Velicska Lajos is Bábóláról jó szilvapálinkáért. Kiállítottak még ez osztályban Theil József, Sill M. és Schenker György N.-Szebenből.

Justus.

Dr. Groisz Gusztáv

egyetemi rector megnyitó beszéde.

(Folytatás és vége.)

Tagadhatatlan ugyan, hogy a nevelés terén még sokat, igen sokat kell tennünk; ta-

a tisztá szívből származó élő hit idvességre vezérel bármely felekezet kebelében. Előismerem, hogy a honi testvérekezetek sorából is kiváló államférfiak, tudósok, hazafiak s nemes-szívű emberbarátok nagy alakjai emelkedtek ki, minden időben.

De mindezek mellett rámutatok a hazai historia ama kétségbevonhatatlan adataira, melyek azt tanúsítják, hogy a 16-ik század nagy mozgalma tudományban, irodalomban, közéletben, vallásban és erkölcsökben az újra ébredés hajnalát kellette föl. És rámutatok arra a történeti tényre, hogy hazánkban s kivált a kisiny Erdélyben, századokon át, a tudomány és hit szabadságának, a csaknem ezred éves magyar alkotmányának s mindenek felett a magyar nemzetiség érdekeinek védelmezője, képviselője, előharcosa a protestantizmus volt s mint számban, erőben legnagyobb, annak épen reformált irányzata áldozta minden erejét a szellemnek s utolsó csepp vérért aszínnek, mindaddig, míg nem elközelgett az az idő, mely után bugzó imádság epedett millióknak ajkán s a testvérekezetek jobbjai is barátságos kezét nyújtottak felé, hogy egyesült erővel törekedjenek a szent célra, a magyar nemzet, a magyar haza fölvirágzására!

Gr. Teleki közéletének jelentékeny része azon időkre esett, midőn a küzdő felek között, ha nem is gyilkoló fegyverrel, de az uralkodó hatalom részéről a részrehajlásnak az önkény és erőszaknak lelkeket gyilkoló hatalmával az élethalál harcaza még javában folyt. És a szabad gondolat és szabad szó hősei sorában az első között ott küzdött ő, mint lélekben, szíven, jellemben bugzó protestáns, vagy a mi akkor ezzel egy jelentésű volt: igaz magyar hazafi. És itt mentem el ahoz a setét ponthoz, hol a mi szívünkön legsajgóbb, leg-

gadhatatlan, hogy vannak vidékeink, hol meglehetősen hátramaradás tapasztalható; ám de elvitázhatlan, hogy csak az utolsó évtized alatt is a nevelés terén előismerés méltó haladást is tettünk s így folytatva, rövid idő alatt miveltebb nemzetekkel is versenyezhetni fogunk. De különben az esküdti minősítés nem feltételez mély tudományos műveltséget, a műveltségnek, az értelmi képzettségnek csak azon fok szükséges, hogy a józan felfogás lehető legyen. Népünk — hála istennek — józan felfogással bír s értelmi tovább képésítésére éppen az esküdtzéki intézmény nagy befolyással leend.

De miért csüggednénk mi el népünk értelmi képzettségén, miért ne mernők mi ezen alapon az esküdtzéket meghonosítani, a midőn a birodalom másik felében megnyugvással léptették azt életbe s kedvező eredmények mutatkoznak, holott vannak azon felerészben vidékek, hol a nép értelmi képzettsége nem áll felette a mi népünk értelmi képzettségének; — miért haboznánk mi, hisz meg vagyok győződve, hogy még az is, ki a legsötétebb színekben állítja maga elé népünket, kénytelen elismerni, hogy Oroszország népe értelmi képzettségére, a mi népünk képzettségénél jóval alantabb áll; pedig Oroszország az esküdtzéki intézményt még 1863-ban átvette minden büntetőre kiterjesztve az esküdtzések hatáskörét, a politikai büntényeket egyedül kivéve. Nem kell tehát attól tartanunk, hogy elegendő számú és alkalmas esküdtteket nem kapnánk, kivált ha nem tévesztjük szemelőt azon körülményt, hogy az esküdtzések mindig a társasbírószék székelyén alakulnak, ezen székelyek pedig mindig nagyobb lakosságú és több értelmiséggel bíró községekben vannak.

Második kérdés: Minő népünk állapota erkölcsi tekintetben? Igaz, e kérdésre nézve nem jelezhetünk haladást, sőt talán több jogosultsággal mondhatni, hogy az utóbbi évtizedben hanyatlottunk; a patriarchalis becsületesség, igazságszeretet kora — egyelőre legalább — letűnt; mindemellett éppen a civilizáltabb államok népeivel hasonlatba téve saját állapotainkat, még mind jobb helyzetben vagyunk, s a fennebb felmutatott sötét kép nem mutatkozik általánosnak, úgy hogy erkölcsileg kifogástalan esküdttekben nem szűkölködünk.

De minők politikai, nemzetiségi és vallási viszonyaink? A pártoskodás, nemzetiségi és kivételképpen néha vallási gyűlölet, fájdalom nem hiányzik, s bizonyos, hogy ezen jelesek az esküdtzéki intézménynek nem kedvezők; azonban koránt sem oly természetűek, hogy ezek miatt az üdvösnek felismert intézményt mellőzni kellene. Egyfelől azon körülmény, hogy az esküdtke nagyobb számban vannak jelen s a sors által jelöltetnek ki, másfelől a vádlónak úgy mint vádlottnak terjedt visszavetési joga és ezen kívül a törvénytudó elemek azon hatalma, hogy a neki igazságtalannak tetsző büntetőhatározatot felfüggesztheti, hatalmas correctívál szolgál, ezenkívül pedig a mivelődés haladtával ezen ellentétek ha nem is enyésznek el végleg és teljesen, előbből mindenesetre igen sokat vesztenek.

Mintha hallanám, hogy sokan hogy nyilatkoznak mind e fejtegetésre: szép állításnak, de hisz mi bírjuk már az esküdtzéket s minő tapasztalataink vannak?

vérzőbb a seb, melyet még az idő és a legjobb orvos is, nagyon későn, nagyon lassan gyógyíthat be.

Tudom, ravatala fölött könyeket hullat Klio s emlékeztére gyszába öltözik, följegyzi ércz-tollal érczlapra nevét a magyar történet lapjaira. Tudom, ravatala fölött könyeket hullat a hazaszeretet Geniusa is s a kezében lobogó szövetneket búsan bocsátja az edes anyaföld felé. Tudom, ravatala fölött, minden rang, rend és felekezeti különbség nélkül egy könyecseppel áldozik emlékezetének minden igaz magyar hazafi s kéri az ég urától elröppent szellemének egy éltető sugarát. Tudom, ravatala fölött, közelben s távolban, könyeket hullat a nagy Teleki-család, melynek egyik patriarchája volt s mely most méltán veheti ajkaira a profétai sralmat: „leesett a mi fejünknek koronája, jaj nekünk!”

De úgy érzem még is, hogy a közvesztesség fájdalomából a legnagyobb rész nekünk, erdélyi ref. anyaszentegyházunk jutott. Vezérünk vala ő nekünk, hitének erejével, példaadásának nemességével, munkásságának lankadatlanásával. Profétánk vala ő nekünk, ki látnoki ihlettel jelölte meg az utat, melyen haladjunk az igazság, világosság és szeretet hazája felé. Siratják őt iskoláink, egyházaink, melyek nélkül nekünk nincs létjogunk, nincs jövődünk, nincs életünk; siratják Sionnak minden útjai, mert vesztességük nagy, gyszások mély, igaz és örök. Bizonynai az a mélység, melyet hajdan a római hős saját testével takart be, nem volt nagyobb, nem volt setétebb, mint az, melyet az erdélyi ref. anyaszentegyházban magok után hagyának egy Kemény Ferenc, egy Teleki Domokos s oh jaj! hogy ki kell mondanom e drága, e nagy nevet is: egy Mikó Imre, kinek betegsége fölött most egy egész nemzet részvéte viraszt s szorongó szívvel számolja az elröp-

Igaz, hogy legjobb próbák a jogintézményekre nézve is a gyakorlati élet, igaz, hogy ha valamely intézmény elméletileg még oly helyesnek, még oly üdvösnek tűnik is fel, de a gyakorlati életben rosznak bizonyul, ki kell azt küszöbölni, ha nem akarunk veszélyes sebeket ejteni az állam testén. Ám de ki mondhatná jogosan, hogy mi magunk szereztünk már tapasztalatokat az esküdtzéki intézmény gyakorlati alkalmazásának hatását, eredményeit illetőleg? Valjon lehet-e egy jogintézménynek alig 3—4 évi alkalmazásából, s mindössze az egész országban ily uton hozott alig 100 ítéletből jogosan és alaposan az intézményt akár felmagasztaló, akár elítélő vélelményt mondani? Meg vagyok győződve, hogy nem, annál inkább nem, minél bizonyosabb az, hogy minden kezdet nehézséggel jár, s így a kezdet eredményei, melyek még a szokatlanságnak szüleményeit tüntetik fel, irányadók nem lehetnek. De az esküdtzéki intézmény azon törzsgyökere ellenesei számára, kik talán nem akarják méltányolni a kezdet nehézségeit, legyen szabad hangszólom, hogy mi csak képzeldődésben élünk, ha azt hisszük, hogy nálunk az esküdtzéki intézmény már megvan, s így csak annak kiterjesztéséről lehetne szó; a mi a sajátvétségi eljárásunkban alkalmazott úgynevezett esküdtzések, koránt sem maga az intézmény, ennek csak egy magában álló s éppen ezért nyomorék ága, melyről az 1873-ki oszt. büntető perrendtartás lánghelméjű alkotója, Glaser, az ottan hasonló viszonyok között 1869-ben életbe léptetett sajátügyi esküdtzéket illetőleg — szép hasonlatban azt mondja: „ist in der That ein Baum, der auf einsamer Höhe der heißen Sonne und den Stürmen ausgesetzt ist.“ S annál kevésbé lehet mindezeknek kívül csodálkozni a mi sajátvétségi eljárásunk nem kedvező gyümölcsein, mert birodalmunk egyik részében rendszeres büntető-törvény egyáltalában nem létezik, a nálunk létező pedig nem esküdtkekre tekintettel lett szerkesztve; pedig e körülmény lényegesen befoly az intézmény kedvező vagy kedvezőtlen hatására; hisz az esküdt is törvény szerint ítél, hisz ő is köteles a büntetőtörvényt megállapításait szem előtt tartani, csak hogy legjobb meggyőződése alapján határozza el, valjon az eset körülményei szerint alkalmazható-e a törvény, az az vádolt bűnösnek nyilvánítandó-e, de éppen azért, mert törvény szerint határoz, kell a törvényt úgy szerkeszteni, hogy az könnyen megérthető legyen, s abban minden felesleges tudományos ballast, kétéss és csak törvénytudó által helyesen felfogható kitételek és subtilitások mellőzendők. Ha a törvény meghatározása egyszerű, egyszerűen lehetnek az esküdtkehez intézendő kérdések is, s akkor minden félreértés kikerülhető lesz.

Végül pedig ne felejtjük azt, hogy azon esküdtzéki eljárás, mely nálunk sajátvétségek feletti eljárásban alkalmaztatik, korántsem példányképe az eljárás helyes berendezésének, sőt ellenkezőleg abban a mai tudomány vívmányai és a szerzett tapasztalatok épen nincsenek értékesítve; ne felejtjük azt sem, hogy a netalán itt-ott mutatkozott helytelen elhatározások részben a vezető bírák gyakorlati-hiányában is keresendők!

Biztos az alap, melyen az esküdtzéki intézmény nyugszik, szembevetünk az intézmény penő percekkel! És hol van közöttünk az a hős, ki e mélységet betöltse? Ezeknek s millióknak kell egyesülni erre, s a mélység még akkor is nagy, az ür tátongó lesz!

Ah! ajkaimon elhal a szó, mélyen érzem, hogy tárgyam nagyságától s fűségétől megszire elmaradtam. Megálázom azért magamat s a közvesztesség fájdalomától lesujtottan, erőtlenség érzetében hozzád emelkedem föl, népek és nemzetek örök irtalmu szent istene s téged kérek, ne hagyj el minket, a te népedet, hogy el ne vesszünk.

Mert szívem mi és a mi szereinkből aláfut a köny; mert miként a te szolgádhoz, Jobhoz, ugy hozzánk is, gyors egymásutánál jönnek a gyszás, a vesztések hírmondói; mert elragadtatnak sorainkból azok, kik dicsőséges férfiak valának közöttünk, kik bölcsességek, hazaszeretők, vallásosságuk által hazánknak diszei, anyaszentegyházunk ékességei gyanánt tándöklöttek előttünk, mint hajdan a tűznek és felhőnek oszlopa a te néped előtt.

Oh te, örök irtalomnak atyja! ki csodálatos utakon vezérelsz minket a te választottjaid által, ki az éjszakából világosságot, a keserűségből édességet tudsz kibozni, a közös vesztesség fájdalomának tűzében olvasd egygyő szívünket, hogy békességgel hintsük az igazság és szeretet magvait, hogy egyetértő indulatunk munkáljuk javát a magyar hazának, fölvirágzását a magyar Sionnak s ezáltal szenteljük meg elköltözött nagyjainknak emlékezetét, hogy legyen az szívünkben áldott, áldott, az időnek végeig áldott!

Amen.

előnyei, nincs miért volna nekünk azt nálunk is meghonosítani; s ha örvényhozásunk az esküdtzéki intézmény iránt kellő bizalmat tanúsítand s nem fél művelőzetre, Glaser szerint mai aslat tetejére im egy fát fog ültetni, hanem befásítja az egész fölt, akkor a nap heve s a viharok dühöge többé nem fog ártani az ültetvénynek, hanem megtermi a bün-tető igazságszolgáltatás avulását s az állam-polgárok megnyugvását

Szellemi világosságra, tudományra, műveltségre van szükségünk, hogy az állami élet különböző utain előhalunk, hogy befolyásunkat, létünket biztosítsuk. Minden felől élénk mozgást, kitartó tevékséget, lankadni nem tudó törekvést tapasztunk. Ámde a most munkálkodók hangya-szorgalma, sem képe meg csak megközelíteni is a célt — Magyarország versenyképés tételt a tudományok, a szellemi előhaladások terén — s elérve ez csak úgy lehet, ha láncszemként fűződik a munkások lelke és reménytűnyőjő sora, mind tovább-tovább

Uraim! Egyetemi olgárok! Önökbe veti a haza reményét, Önöktől várja meg, hogy majdan Magyarország szellemi nagyságának tovább-építésén buzgón és sikerrel munkálkodjanak! Önökre pillant jelen szellemi munkása, s merit erőt, kirtást azon edes kiltásból, hogy munkája — ha annak terhe alatt összegörnyedne is — ne maradj bevégtelennél, mert lesz ki azt méltó talán jobban és több sikerrel folytassa. — Mgasztos a feladat, mely Önökre vár, de nem magasztos-e a jutalom, a nemzet elismerése? S ily jutalom nem is követné fáradozásukat, na magasztos jutalom-e már azon egyéni öntuda mely a kötelességteljesítésének érzetét tölcécsolja, nem magasztos jutalom-e már csak ez, ha a tudományok mélységeibe behatva, elmüket felvilágosították, s megleltük azon igazságot, mely után kutatnunk.

Most az ideje, hgy magukat szűpös és nagy feladatra előkészítsék; ne engedjék az időt, ez alkalmat felhasználatlanul eltűnni, de ne csak kötelességszerűen, hanem a tudományok iránti hő szeretetből munkálkodják kiki a tudományok virágos keének azon részében, a hová hajlamai vezették, a tudománytal foglalkoznak nem mellesé jólelőrt, hanem önmagáért, s ha így használják fel tanidejüket, büszkén elmondhatják: egyetemi élet feladatát megértettük! Más fal lesznek így a folyton előre törekvő Magyarországnak s annak befolyását, annak tekintetét — a tudományok lévén a támaszok leghatmasbika — örökre biztosítandják.

Lelekem mélyéből ájtva, hogy úgy legyen, az 1874. tanóvet megnyitnak nyilvánítom.

Szolnok-Doboka alakuló közgyűlése.

Deés 1876. sept. 5.

(Folytat.)

Nagyobb vitaközás, adott alkalmat az új megye által használatú pecsét alakjának, illetőleg ezimerének megállapítása. Többen Magyarország ezimerét tarták a megye pecsétjének vésetni, mások a volt megyék ezimereiből egy újnak kidolgozást szeretnék, míg végre abban történt megállapodás, hogy addig, míg a közigazgatási bizótág javaslata folytán a közgyűlés a pecsétre vésető ezimer és jelvények felett határozza, a új Belső-Szolnokmegye ezimere „Szolnok-Dobkamegye” körirattal használtassék.

Olvasztván továbbá belügyi m. kir. minister urnak f. 6. 37,03 sz. a. leirata, az abban hangszólított kívánmakhoz képest, minden lényeges vitaközás nélkül, a pénzár és vagyon átvételére, illetőle átadására Torma István megyebizottsági tagelnöklete alatt gr. Kornis Viktor, Boér János és Bohecz Mihály, megyebizottsági tagok külttek ki s a pénzár átvétele és átadása eszközlőre folyó hó utolsó napja határozottat.

Megbizott továbbá megye kijelölendő alispánja, hogy addig is, ug a pénzár és leváltár kezelésére nézve a megye új szabályokat alkotna, azokat a volt Bel-Szolnokmegye szabályrendeletei értelmében keltesse. A törvényhatóságnak szolgabírói járárák való felosztása, a tisztikar, segéd és kezel továbbá a szolgaszemélyzet létszáma, hatáshra és munkafelosztásáról, az árvaszék és áandó választmányi szervezéséről szóló szabályrendeletek elkészítésével s azoknak a folyó hó 25-én megtartandó közgyűlés elé leendő terjesztésével főispán ur ő méltósága elnöklete alatt Török József, Dr. Zsóffy Mihály, Dézsi Dezs, Szarvadi Adolf, gr. Teleki Domokos, Péczi János, dr. Szócsa Sámuel és br. Pólnicz Káry bizottsági tagok bizattak meg.

Az új törvényhatóság tisztikara, segédkezelő és szolga személyze oly létszámban állítattott meg, hogy a vol Doboka és Belső-Szolnokmegyék tisztikarából csupán Török József alispán, továbbá: Nag-Károly tisztügyész Péczi Imre árvaszéki elnök, Torma Ferenc

Pályázat.

Deés város iskolásképe, a polgári iskolánál, a város által ideiglenesen felállított latinnyelvű tanszékre pályázatot nyit.
Évi javadalom 600 frt. az az hatszáz forint, mely előleges havi részletekben vehető fel. Kötelesség: a latinnyelvet a polg. iskola mind a négy osztályában hetenként 22 órán tanítani.
A kellően felszerelt kérvények, iskolásképe elnök dr. Szócs Sámuelhez (Deés) küldendők.

Pályázati határidő f. é. szeptember 26-dika, s a megválasztott köteles állomását f. é. október 1-én elfoglalni.

Deés város iskolásképe.

(268)

(12—*)

Erdélyi pincze-egylet Kolozsvártt,

bel-tordauteza 5. szám

mint kereskedelmi részvény-társaság kitűnő borai,

eredeti árakban és legjobb minőségben,
alább felsorolt városokban s uraknál vannak bizonányban.

Budapest: Testory Antal.
Bécs: F. C. Lészay, Fleischmarkt
12 im Hofe.

Brassó: Papp Testvérek.

Borszék: Áved & Káldébo.

Baróth: Dobitzky Mihály.

Debrecen: Gerébi Fülöp.

Fogaras: Papp István.

Gyula: Ferecz Alajos.

Gyergyó-Szent-Miklós: Czifra

Ferecz és fia.

Hamburg: Testory Antal.

Hátszeg: Izzikutz Antal.

Kézdi-Vásárhely: Benkő Testvérek.

Lugos: Palkó Károlyné.

Miskolc: Pastiner Ferencz.

Nagy-Szeben: J. B. Misselbacher

és fia.

Nagy-Várad: Janky Antal.

Nagy-Enyed: Czirner József.

Szász-Régen: Dietrich Samuel.

Székelv-Údvahely: Veres Ferencz.

Sepsi-Szent-György: Antalfi Lajos.

Szegesvárt: J. B. Misselbacher.

Temesvár: Bábusnik Ágoston.

LEGKEDVELTEBB

ÚJ ÉS JELES CSÁRDÁSOK, MAGYAR DALOK S NÉPDALOK

GYÜJTEMÉNYE.

II. KÖZLEMÉNY.

STEIN JÁNOS

KÖNYV-, MŰ- ÉS ZENEMŰ-KERESKEDESEBEN KOLOZSVÁRT

kaphatók:

TISZA ALADÁR

Nem ütök a jogsázt agyon... Hullámzó
Balaton közepén... Csók, csók, csók, jaj
de édes csók...

Csárdás. Ára 60 kr.

Klárínétos az én nótám fujja... (Tulipános
a kalapom).
Ki volt itt... Nincsen a faluban olyan
legény mint Pista.

Csárdás. Ára 60 kr.

Három huszár a csárdában, Vörös bort iszik bujában
Ragyogó csillagom, galambom!
Csicsáknál ég a világ, Ott virasztják az éjszakát.
Szegény legény nem voltam.

Csárdás. Ára 60 kr.

KENDE PÁL.

Vékony haja van a piros almának...
Kerek az én kalapom...
Csókra csókot adok én...
Nem akar a fakó lovam legelni...

Csárdás. Ára 60 kr.

SÁRKÖZY FERENCZ.

Hullámzó Balaton...
Nincs falunkban olyan legény mint Pista...
Vékony haja van a piros almának...

Csárdás. Ára 60 kr.

KOLOZSVÁRY GY.

A háromszéki leányok.

Hogya én levelet írhatnék... Maros vize
folyik csendesen... Elemér dala... Csak egy
szép leány van e világon.

Csárdás. Ára 60 kr.

A falu rosszából.

Száraz ágon bús gerleke turbékol... Fo-
gadásom töltsd szeretőm... Huzzad csak
huzzad...

Csárdás. Ára 60 kr.

NÉPSZÍNHÁZI DALOK.

32 kedves magyar népdal.

1. Ablakodig sétáltam... 2. Az a kis lány jaj be cizra... (Here tyú, tyú, tyú). 3. Zavaros a Tisza
vize... 4. Hej Miskolc ki kő menyit... 5. Kanász vagyok hej-haj... 6. Bor ide hát hat itezével...
7. Olyan nagyon mért szeretlek... 9. Sindelők a vesprétemplom... 9. Szilvas falu gyszabán
van... 10. Hej! Budavár, Budavár... 11. Kakatövint költ a rucza... 12. Repülj fesském ablakára...
13. Czegléd körül van egy malom... 14. Az én szemem, ez az egyik... 15. A szécsi halastó...
16. Hegedűs, furulyász, cimbalom... 17. Tegnapelőtt csütörtökön... 18. Ki volt itt, ki volt itt?...
19. Ez a kis lány megy a kutra (Hajnaltól, hajnal előtt)... 20. Hegedűs, lakodalmom... 21. Édes
anyám, meghalok... 22. Faragó Ferkó becsületes nevem... 23. Ennek a kis lánynak... 24. Rongyos
csarda két oldala... 25. Tulso sorban esik az eső... 26. Elmentem én a templomba... 27. Zsidó, zsidó,
rongyos zsidó... 28. Régi módi a lányknál... 29. Hallod-e te kis hamis... 30. Lám megmondtam
szombat este... 32. Elátokom ezt a czudar vi lagot... 32. Te vagy, te vagy, barna kis lány...

Énekhangra zongorakísérettel. Gyűjté Tisza Aladár, Ára 3 frt.

EREDETI DALOK.

Szerette

Szabó Imre.

Zongorakísérettel ellátta

Erkel Gyula.

1. Aldjon meg a mindenható...
2. Tulipános a szürm gallériá...
3. Ez a világ még soha sem látott...
5. A cigány bújja.

Ára 1 frt

SOLDOSNÉ

kedvelt dalai.

Hat eredeti s székelv népdal, melyeket Soldosné
asszony a „Ledny kerűben” a más népszínművekben
a népszíndzban leggyakrabban szokott énekelni.

1. Körül van már Szatmár kerítve... 2. Kerek az
én kalapom... 3. Vörös bort ittam az esteve...
Csicsáknál ég a világ... 4. Szeretlek angyalom...
5. Fialfalvi halastób... (Székely nótá). 6. Azért
jó a disznótör...

Énekhangra zongorakísérettel alkalmazta

Erkel Gyula.

Ára 50 kr.

ELEMÉR DALAI.

20 dal,

melyek közül többet Tamásy József az újabb népszínművekben általános tetszés
közt énekel.

1. Huzzad cigány, szivétjáró hangon... 2. Nincs a földön oly édes érzélem... 3. Be szomoru az az
élet éneke... 4. Daru megjött a golya... 5. Hívos erdő... 6. Három forint a zsebenben...
7. Ez a kis lány azt hiszi... 8. Szójak, avagy ne is szójak... 9. Csak egy szép lány van e vilá-
gon... 10. Lombos ágra... 11. A te picit piros ajkad... 12. Ha én kedvesemről gondolkodom...
13. Kertek alatt van egy dök... 14. Hej de nagyon elfogott a bánat... 15. Összejártam Ungot,
berket... 16. Rózsabokor a domboldalon... 17. Kikirtis bokor a kertben... 18. Halál-madár... 19.
Hej a legény mind oly csalfa... 20. Hogy maradna hű a leány...

Énekhangra zongorakísérettel szerzte:

Szentirmay Elemér (Németh János).

Ára 2 frt.

KEDVELT NÉPDALOK.

III. füzet.

1. Vékony haja van a piros almának... 2. Csók, csók, csók... 3. Azért hogy én szegény vagyok...
4. Kerek az én kalapom... 5. Egyet kettőt ha perdülök... 6. Vigan fuk... 7. Sárgán virázkál a rep-
ce... 8. Hullámzó Balaton közepén... 9. Nincs oly legény a faluban mint Pista... 10. Kiseri ki ró-
zám siromig... 11. Zapor esik a határon... 12. Kék virágot virágozt... 13. Klárínétos az én nótá-
m fujja... 14. Amott egy nagy csetfa zöldül... 15. Három huszár a csárdában... 16. Czifra sző-
rme szegre van akasztva... 17. Csárdás élet...

Énekhangra zongorakísérettel szerzte:

TISZA ALADÁR.

Ára 1 frt 50 kr.

Az itt elősorolt gyűjteményekben a dalok akként vannak
zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is lehet játszani,
miután a dallamhangok a zongora részben is benn foglaltatnak.

Zeneművek megrendelésénél legezelszerűbb a postadíj el-
kerülése tekintetéből, az összeget postán utalványozni; mely esetben
bármely hangjegy bérmentve küldetik meg.

Ajánlom egyidejűleg gazdagon felszerelt zenemű-raktá-
rmat: különösen a hírneves „Edition Peters” című olesó és kedvelt
kiadásokat, melyek folyvást raktáron vannak.

Zenemű-jegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldet-
nek meg.

A tűzoltás Kolozsvár.

Tűzoltók és a tűzoltás iránt ér-
deklődő közönség számára.

C. D. Magirus és L. Jung után

a kolozsvári viszonyokhoz alkalmazva.

Irta Bartha János,

sz. kir. Kolozsvár város és a kolozsvár önkéntes
tűzoltók orvosa.

Ára 50 kr. Postán küldve 52 kr

Harcztéri szolgálat

gyalog- és lovassági altisztek és altiszt-kéző iskolák
számára, a szolgálati szabályzat alapján.

Szerkeszté SZABÓ LAJOS, honvéd őrmester, 5 retáblával.

Ára 50 kr.

CSATATÉRKÉPEK

a keleti háboru szintréről

25 krtól 1 frtig,

hozzá való zászlócskák (törökök, szerbek, montenegiaiak s felkelők)
tucetije 10 kr. darabja 1 kr.

Az új cseléd-törvény

(Életbe lépett 1876. május 1-én.)

TÖRVÉNYCZIKK

A CSELÉD ÉS GAZDA KÖZÖTTI

viszony szabályozásáról,

a gazdasági munkásokról és a napszámokról.

Ára füzve 20 kr. postán küldve 22 kr.

Eladó vetőmag.

September elején kezdve eladó 50—60 hectolitergonddal ke-
zelt M. Gombás termelt kitűnő minőségű mokri-úza vető-
magvak; hectolitere zsákostól a nagy-enyed indóháznál
feladva 10 frt 50 krért. Ára vagy beküldendő vagy után-
vétre kérek meghatalmazást.

Maros-Gombás, u. p. Nagy-Enyed.

(376)

(2—3)

CSON BÉLA,

galatiszt.

U. i. Mustra kívánatra bérmentve küldetik

(96)

Beküldetett.

(15—*)

Matico-kupakok Grimault és tárától.

Az orvos gyakran nem tudja, miért gyógyszernek adjon előnyt folyók gyógyításánál: a
kopair-balzsam egyike a legjobbaknak, ha nem folyadék, mint a konyanyemű tokokban
kapható, ingere a gyomrot s a beleket, emelget, undort és hányást okoz Grimault és társ
nővényi matico-kupakjai nem bírnak e hátrányokkal; gyorsan hatnak, nem alkalmatlankodnak a
gyomorban és nyelk- (a gabona tápanyaga) lemezük csak a gyomorban oly fel, s a gyógyszer
összekötésébe teszi a hudestornálkál. A hatást végül lényegesen emeli a vo egybekötött ágony-
olaj a matico-leveleiből, melyeket az indiaiak hudest-folyások ellen századok ó sikerrel használtak

A legnagyobb kalap és cipő raktár

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBAN

a főtéren, a „Nemzeti szálloda” alatt,

férfi- és hölgy-czipők dús raktára

minden versenyt kizáró minőségben és jutányos árban.

Legdúsabb választéku, minden európai divat szerint készült, a legelső gyáraktól való

férfi-, női- és gyermek szalma- és szőrkalap-raktár

és minden kigondolható diszárú, szokatlan olesó árban.

FRANCZIA és BÉCSI SZÓDAVIZ készítő gépek $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ 2 kupa nagyságban 9 frtól 16 frtig.

Az üzlet régi nagyszerűsége nem változott!